

ADEVĂRUL DESPRE ISTORIE

SONYA NEWLAND

Traducere din limba engleză de Sabina Lungu

Editura Paralela 45

Redactare: Alisa Ionescu
Corectură: Andreea Roșca
Tehnoredactare și DTP copertă: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEWLAND, SONYA

Adevărul despre istorie / Sonya Newland ; trad. din
lb. engleză de Sabina Lungu. – Pitești : Paralela 45, 2023
ISBN 978-973-47-3986-8
I. Lungu, Sabina (trad.)
087.5

Sonya Newland
Fact or fake. The truth about history

First published in Great Britain in 2022 by Wayland, an imprint of Hachette
Children's Group
Copyright © Hodder and Stoughton Limited, 2022
All rights reserved.

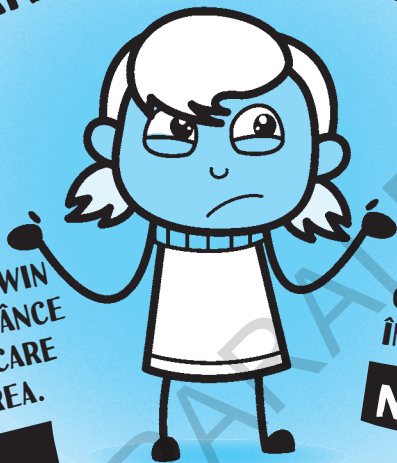
Series Designer: Rocket Design (East Anglia) Ltd
Consultant: Steve Parker

Credite foto:
Picture acknowledgements: Shutterstock: Parrot Ivan 4, Thyra 5, Morphart Creation 6,
studjostoks 7, Iuliia Koneva 8, owatta 9, 57, robodread 10, Ozz Design 12, Ozz Design 13,
bomg 14–15, Rhododendron_28 16, Ivan_Nikulin 17, VudiArts 18, aksol 19, Gavis Sergey 20,
Niakris6 21, Babich Alexander 22, PaintDoor 23, Igor la 24, Alex Tsuper 25, BJarts 26,
Paul974 27, Nishop 28–29, Cidanki 30, chuhastock 32, funnybear36 31, pupahava 33,
antonpix 34, Niyal 35, Sasha Antich 36, world of vector 37, ShustrikS 38, ArtMari 39,
Seohwa Kim 40, Massimo Todaro 41, Yayayoyo 42, 43, Yayayoyo 44, Sudowoodo 45,
Ron and Joe 46, 52, Shamleen47, Larelli 48, 1001holiday 49, 1001holiday 50, AlliesTroop,
Leremy 54–55, ander_P 56, 82, Dreamzdesigners 58t, lineartestpilot 58b, 88, Brian Goff 59,
Dean Murray 60, DeCe 61, Meilun 62, Dolimac 63, Isaeka11 64, Julia Waller 65, Christos
Georghiou 66, rubynurbaidi 67, Vector Tradition 68, Roman Bykhalov 69, BRO.vector 70–71,
HappyDrawing 72, SAHAS2015 73, zizi_mentos 75, Hit Toon 76, mhatzapa 77, mhatzapa 78,
xpixel 79, AVA Bitter 80, dedMazay 81, Aliaksei Zykau 83, Dismiss X Disma.18 84, Dismiss X
Disma.18 85, Evgeniy Yatskov 86–87, Evgeniy Yatskov 89, Cimmerician 90, Sapunkele 91.

All design elements from Shutterstock or drawn by designer.

Copyright © Editura Paralela 45, 2023
Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

POTI SĂ FACI DIFERENȚA DINTRE FAPTELE ADEVĂRATE ȘI CELE FALSE?

LUI CHARLES DARWIN
ÎI PLĂCEA SĂ MĂNÂNCE
ANIMALELE PE CARE
LE DESCOPERA.

ÎH!

VIKINGII PURTAU
COIFURI CU COARNE.

AȘA E!

(OARE AȘA E?)

ALEXANDRU
CEL MARE A FOST
ÎNGROPAT DE VIU.

NICI GÂND!

RĂZBOIUL
DE O SUTĂ DE ANI
A DURAT 100 DE ANI.

PĂI, NORMAL!

(NU-I AȘA?)

Continuă să citești și află adevărul din spatele
bine-cunoscutelor mituri și fapte uimitoare din istorie.
Descoperă adevăratele evenimente din spatele poveștilor și
impresionează-ți prietenii și familia cu întâmplări istorice
uimitoare, ciudate – și câteodată de-a dreptul incredibile.

TOTI OAMENII DIN ZIUA DE ASTAZI AU STRĂMOȘI AFRICANI

ADEVĂRAT SAU FALS?

Tu, familia ta și toți oamenii pe care îi cunoști sunteți oameni moderni. Cu toții aparținem speciei *Homo sapiens*.

Astăzi, specia noastră este răspândită peste tot în lume, însă rasa umană a evoluat în Africa.

ISTORIA

Cele mai timpurii fosile ale lui *Homo sapiens*, găsite în Maroc, au o vechime în jur de 315 000 de ani. Strămoșii noștri s-au răspândit pe teritoriul Africii timp de mii de ani. Cândva, într-o perioadă cuprinsă între 70 000 și 40 000 de ani în urmă, au migrat către alte colțuri ale lumii.

VERDICT
.....
Adevărat

OAMENI DISPĂRUȚI

Cândva, existau mai multe specii de oameni, precum omul de Neanderthal, omul din Denisova, *Homo erectus* și *Homo floresiensis*, însă toți, în afară de *Homo sapiens* (specia noastră), au dispărut.

CRISTOFOR COLUMB A DESCOPERIT AMERICA

ADEVĂRAT SAU FALS?

În 1492, exploratorul italian Cristofor Columb a pornit într-o călătorie din Europa către Asia. Un nou teritoriu i-a ieșit în cale între cele două continente – ceea ce astăzi numim America de Nord și America de Sud. Însă nu se poate spune că exploratorul Columb a „descoperit” acest teritoriu – când a ajuns el, milioane de popoare băștinașe trăiau deja acolo!

VERDICT
.....
Fals

ISTORIA

De fapt, Columb nici măcar nu a fost primul european care a ajuns pe țărmurile a ceea ce a devenit cunoscut drept „Lumea Nouă”. Cu 500 de ani mai devreme, un explorator și misionar scandinav pe nume Leif Erikson ajunsese pe teritoriul de astăzi al Canadei, după ce deviasse de la traseu în timpul unei călătorii. A fondat o așezare pe tărâmul pe care l-a numit Vinland.

COIFURI CU COARNE

ADEVĂRAT SAU FALS?

Vikingii sunt adesea reprezentați în cărți și filme purtând coifuri cu coarne. Însă nu există dovezi ale acestor modele de coifuri. De fapt, s-a descoperit un singur coif întreg din perioada vikingă. Are partea de sus rotundă și o apărătoare în dreptul nasului și ochilor, însă nu are coarne.

ISTORIA

S-ar putea ca un număr mic de războinici vikingi să fi avut coifuri speciale cu coarne, iar acestea să fi fost purtate în cadrul ceremoniilor. Dar în bătălii și atunci când mergeau înghesuți pe ambarcațiunile lor lungi, coifurile cu coarne nu ar fi fost practice deloc!

VERDICT

Fals

MÂNUITORI AI SECURII

Poate că vikingii înstăriți aveau săbii și sulite, dar cei mai mulți dintre ei mergeau probabil la luptă înarmați doar cu securi.

ADEVĂRAT SAU FALS?

Ai putea crede că vechiul papirus egiptean a fost primul tip de hârtie. Dar adevărata hârtie a fost produsă cu câteva mii de ani mai târziu pe un continent cu totul diferit! Bucăți de hârtie datând din jurul anului 100 î.H. au fost găsite în China. Iar în anul 105 d.H., un bărbat pe nume Cai Lun a dezvoltat procesul perfect de fabricare a hârtiei.

ISTORIA

Cai Lun lucra la palatul împăratului Chinei. Lui i-a venit ideea de a produce hârtie din foi realizate dintr-un amestec de scoarță de copac, cânepă, cârpe vechi și plase de pescuit, toate bătucite laolaltă cu ciocane. Metoda lui de fabricare a hârtiei a fost folosită vreme de secole peste tot în lume.

VERDICT
.....
Adevărat

GLOSAR

adulter – să fii infidel soțului sau soției tale.

ambarcațiuni lungi – un tip de barcă folosit de vikingi, pusă în mișcare de mai mulți vâslași, având diverse ornamente sculptate în partea din față și cea din spate.

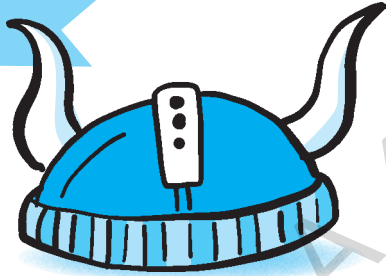
anglo-saxoni – oameni originari din regiunile Germaniei, care și-au întemeiat așezări în Anglia începând cu secolul al V-lea î.H. până la cucerirea normandă din 1066.

antropolog – un om de știință care studiază istoria oamenilor și a civilizațiilor omenești.

armistițiu – o înțelegere între inamici sau tabere adverse pentru oprirea luptelor pentru un anumit timp.

asediu – o tactică militară care presupune ca o armată să înconjoare o clădire sau un oraș pentru a le tăia celor din interior liniile de aprovizionare și a-i forța să se predea.

bazilică – o clădire măreață folosită ca biserică creștină, construită într-un stil deosebit.

boicot – refuzul de a interacționa cu o organizație sau cu o persoană pentru că nu ești de acord cu acțiunile sau credințele acesteia.

brevet – un document care recunoaște în mod oficial pe cineva ca fiind creatorul sau proprietarul unei idei sau invenții, astfel încât nimeni să nu o poată copia fără permisiune.

bulă papală – un ordin oficial emis de papă.

cânepă – fibra din tulpina plantei de cannabis, folosită la fabricarea sforii, țesăturilor și hârtiei.

civilizație – un sistem în care oamenii trăiesc împreună în comunități avansate din punct de vedere social și cultural.

comă – starea de a fi profund inconștient pentru un timp îndelungat.

continent – una dintre cele șapte mari suprafețe de uscat ale Pământului.

democrație – un sistem politic în care cetățenii statului sau țării votează pentru oamenii care îi vor reprezenta la conducere.

